

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Кънчо Трифонов Чамов д.м., член на научно жури със заповед
№ Р- 109-49 / 19.01.2018 г. на Ректора на МУ-Варна

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент” по професионално направление 7.4. „Обществено здраве” по специалност „Управление на здравните грижи”, един за нуждите на Факултет „Обществено здравеопазване”, Катедра „Здравни грижи”, УС „Медицинска сестра” при МУ – Варна обявен в ДВ, бр. 96 от 01.12.2017 г. Кандидати в конкурса са гл.ас. Катя Генова Егурузе и ас. Анна Петрова Георгиева в Катедра „Здравни грижи” на МУ – Варна.

На неписъствено заседание на научното жури проведено на 26.04.2018 г. бе обсъдено заявлението на един от кандидатите – гл. ас. Катя Генова Егурузе, за оттегляне на документите за участие в обявения конкурс. Единствен кандидат в конкурса остава ас. Анна Петрова Георгиева, чийто документи са оценени в настоящата рецензия.

1. Представяне на кандидатката

Ас. Анна Петрова Георгиева е родена на 19.09.1968 г. в гр. Варна. През 1991 г. завършва ПМИ д-р Ненчо Николаев” – гр. Варна, специалност „Медицинска сестра” детски профил. През 2005 г. придобива ОКС „бакалавър” по специалността „Здравни грижи”, а през 2007 г. ОКС „магистър” по специалността „Управление на здравните грижи” от МУ – Плевен. В периода 1991 – 2007 г. работи последователно като медицинска сестра в неврологично, неврохирургично и отделение за недоносени, както и като старша медицинска сестра във вътрешно отделение на различни варненски лечебни заведения. От 2007 г. след спечелен конкурс е преподавател, а от 2011 г. до сега е асистент в Катедра „Здравни грижи” на ФОЗ при МУ- Варна. През 2014 г. придобива специалност „Медицинска сестра за социални дейности”, а през 2016 г. защитава дисертационен труд на тема „Възможности за оптимизиране участието на медицинската сестра в процеса на информирано съгласие на пациента” и придобива образователната и научна степен "доктор" в професионално направление 7.4. „Обществено здраве”, научна специалност „Управление на здравните грижи“. Кандидатката има 26 г. 4 мес. и 27 дни стаж по специалността и 10 г. 11 мес. и 18 дни преподавателски стаж. Ползва английски и руски като чужди езици за комуникация. Членува в 4 научни и 1 съсловна организации.

2. Наукометрични показатели за научната продукция

Ас Анна Петрова Георгиева, доктор се представя в конкурса със 70 реални публикации (една № 5 под печат). Научната продукция на кандидатката включва:

автореферат на дисертационен труд, 1 монография, 1 студия, 41 статии в български научни списания, от които 15 в чуждоезични издания; 3 участия в авторски екипи на учебници и учебни ръководства; 23 пълнотекстови статии в сборници с резюме и книгопис. Кандидатката е самостоятелен автор в 18 публикации (25,7%), първи автор в 27 (38,6%), втори автор в 18 (25,7%), трети и последващ автор в 7 (10,0%) от представените научни публикации. Научната продукция на ас. А. Георгиева е публикувана в авторитетни научни български и чуждестранни списания и сборници. Динамиката на публикационната активност и на ас. А. Георгиева по години е постъпателно нарастваща с пик през последните 2.5 години, (35 бр.) което е доказателство за форсирано и целенасочено научно развитие. Документирани са 58 участия с доклади в национални и международни конгреси и конференции, от които 13 само с отпечатани резюмета. Представената цитатна справка от библиотеката на МУ-Варна показва 28 цитирания на научната продукция на кандидатката. Посочено е участие в 2 учебни проекта по ОП „Развитие на човешките ресурси” и ОП „Наука и образование за интелегентен растеж”. Не посочено наличието на импакт фактор.

3. Тематична насоченост и научни приноси

Цялостната научна продукция на кандидатката третира актуални проблеми и тенденции на сестринската практика, университетското обучение, както въпроси на организацията и управлението на здравните грижи у нас. Представените от ас. А. Георгиева научни публикации тематично се групират в следните основни направления:

3.1. Информирано съгласие на пациента в контекста на здравните грижи

Това тематично направление включва 23 реални публикации (№ 2,13,15,19,21,24,27, 28,29,32,36,37,39,40,43,44,45,61-65,67) и е най-обстойно разработено в научно-изследователската дейност на кандидатката. Проблемът за информираното съгласие на пациента и на ролята и възможностите за участие на медицинската сестра този процес са задълбочено проучени в дисертационния труд на кандидатката. Многоаспектният характер на проведеното социологично проучване сред студенти дипломанти, медицински сестри, лекари, пациенти и експерти, както и получените резултати определят методично-приложния принос на разработката. Кандидатката анализира значението на информираното съгласие за спазване правата на пациента, както и етапите в процеса на предоставяне на информация от страна на медицинските специалисти за преодоляване на страха и неизвестността. (№ 2,15,19, 21, 24,64). Тъй като въпросите за ролята и действията на медицинската сестра в процеса на информираното съгласие са законово и нормативно подценени, то анализът на вида информация, която тя може да предоставя на пациента в границите на своята компетентност представлява научно-практически принос. В изследователската си дейност ас. А. Георгиева определя границите и ролята на медицинската сестра като естествен партньор на лекаря в процеса на получаване на информирано съгласие от пациента. Научната продукция на

кандидатката в тази област доказва: необходимостта от правно уреждане на участието на медицинските сестри в този процес; важната роля на пациента и неговите близки като част от партньорския екип при решения за информирано съгласие; необходимостта от допълнително обучение насочено към оптимизиране участието не само на медицинските сестри, но и на останалите партньори в този процес. (№ 2,24,29,32,37,40,43,62,65)

Друг ракурс в изследователската дейност на кандидатката представлява анализът на правната регламентация на процеса за информирано съгласие, както и правото на пациента на информация за здравното състояние и лечението си. Информативен и практически принос имат: сравнително-правният анализ на законовата база на някои икономически развити държави относно правата и задълженията на медицинската сестра за информираното съгласие като член на медицинския екип; и анализът на действащото в Р. България здравно законодателство по този въпрос. Резултатите от проучванията установяват отсъствието на ясна законова и нормативна регламентация, уреждаща ролята на медицинската сестра при информираното съгласие.

Методично-приложен принос има разработените от ас. А. Георгиева «Алгоритъм за получаване на информирано съгласие от пациент» и на «Модел на технически фиш за информирано съгласие за венозна инжекция», като целесъобразността на последния е дискутабилна.

Разработките на кандидатката в това направление имат оригинален и приносен характер и се отличават с иновативност от гледна точка на използвания методичен инструментариум и получени резултати.

3.2. Грижи за възрастни и хора с увреждания

Това тематично направление включва 14 реални публикации. (№ 1,3,7,8,9,10,11,12, 30,48,49,50,51,66) Процесът на ускорено стареене на населението и последващите го медико-социални проблеми поставят въпроса за дългосрочните грижи за възрастните и хората с увреждания като високо приоритетен проблем. Научната продукция на ас. А. Георгиева в това направление е многоаспектна поради използваните научни подходи и поради характера на получените резултати. Открояват се монографичният труд „Дългосрочните грижи – възможност за иновативни сестрински практики” и студията озаглавена „Съвременни аспекти на сестринските грижи за хора с увреждания”. (№ 1,3) На базата на широка литературна справка кандидатката прави исторически преглед на развитието на грижите за възрастните и хората с увреждания, като проследява еволюцията от неформални грижи към тяхната институционализация като отговорност на държавата и обществото.

Научен принос представлява използваният оригинален методичен подход за паралелно провеждане на анкетно проучване сред пациенти, студенти-дипломанти и медицински сестри-експерти. Изследвани са потребностите на пациентите от краткосрочни и дългосрочни сестрински грижи в домашни условия. Резултатите от проведените емпирични проучвания установяват значението на: сестринските грижи за

възрастните и хората с увреждания; значението на ефективната комуникация с тях; включване на екипния подход; ролята на медицинската сестра като координатор на грижите. (№ 10,11,12,30,48,49)

Висока практическа и научно-информативна стойност имат получените резултати от самооценката на студентите дипломанти за придобитите знания и умения за оказване на дългосрочни грижи, както и за мотивационната нагласа за професионална реализация в областта на дългосрочните грижи. (№ 50,51,66)

Методично-приложен принос има направеният от кандидатката SWOT анализ на състоянието на дългосрочните грижи у нас, резултатите от който предоставят възможности за избор на интервенционни подходи, насочени към нормативно регламентиране на автономните сестрински грижи и тяхната институционализация в националната здравна система. Публикуваните резултати представляват доказателствена база за участие на съсловната организация в разработването на политики и управленски решения в тази насока.

Научно приложен принос имат разработените алгоритми за обективизиране на аналитично-приложните възможности за реализация на предложените от кандидатката две организационни форми, а именно: „Модел на център за дългосрочни здравни грижи” и „Сестринско звено в структурата на ДКЦ”.

Получените резултати в това тематично направление са с висока практическа и научно-информативна стойност.

3.3. Обучение на професионалистите по здравни грижи

Това тематично направление включва 20 реални публикации (№ 14,17,22,23,25,26, 31,33,34,35,38,42,52,53,55,56,57,58,59,60) Актуалността на представените публикации се определя от необходимостта за надграждане на съществуващите учебни модели и програми. На базата на съществуващ национален опит и европейски практики те целят да повишат знанията и уменията на студентите медицински сестри за по-добро качество на здравното обслужване, като краен продукт на медицинското обучение. Ас. А. Георгиева проучва нивото на професионална компетентност на студентите медицински сестри свързана с оценка на различни аспекти на здравните грижи като: анализ на възможностите за ефективни комуникации с пациентите и с членовете на медицинския екип; оценка на знанията и уменията за прилагане на мерки за профилактика на нозокомиалните инфекции; анализ на знанията, условията и факторите за ефективно обучение на пациентите. (№ 14,26,31, 34,59) Научно практически принос имат анкетните проучвания на кандидатката върху нагласите на студентките медицински сестри за полагане на общественозначима и хуманна дейност в рамките на „доброволчеството”; относно мотивацията за професионална реализация на бъдещите медицински сестри, както и за индивидуалните нагласи за непрекъснато следдипломно обучение.

Публикациите на ас. А. Георгиева в това направление се характеризират с прецизност на получената информация, причинно-следствена насоченост и аналитично-приложен характер.

3.4. Организационни и управленски аспекти на здравните грижи.

Публикациите на кандидатката в това направление, макар и по-малко на брой (№ 16,18,20,42,46,47,68,70) представят резултати от интересни по тематика анкетни проучвания в области на понижен системен и професионален интерес поради техния организационен и психологически профил. Изследвани са взаимовръзката и влиянието на професионалния стрес върху тежестта на медицинските сестри, както и на съществуващите подходи за ефикасно управление на този процес. (№ 42,68) Проучени са причинно-следствените връзки между спецификата на работната среда, възрастта, трудовия стаж и образователното ниво и нивата на стрес при медицинските сестри. Друга насоченост на проучванията в това направление включват: анализ на факторите определящи избора от пациента на лечебно заведение; удовлетвореността му от сестринските грижи по време на хоспитализационния престой; анализ на поведенческите характеристики и личностните качества на медицинската сестра съпоставени с очакванията на пациента (№ 16,18,46,47).

4. Учебно-преподавателска дейност

Академичната справка от Ректората на МУ-Варна за учебната натовареност на асистент Анна Петрова Георгиева, доктор за последните 5 учебни години (2012–2017 г.) е съответно – 793 / 856 / 814 / 965 и 851 учебни часа. Преподаваните от кандидатката 9 учебни дисциплини включват: сестрински грижи по домовете; философия и въведение на сестринските грижи; сестрински грижи при инфекциозно болни; сестрински грижи при соматично болни; сестрински грижи при хирургично болни; сестрински грижи при деца и възрастни с увреждания; сестрински грижи за родилка и новородено; сестрински грижи при очни, ушни и носо-гърлени заболявания; сестрински грижи за възрастни. Кандидатката участва в разработката и актуализацията на програмите по гореизброените дисциплини.

5. Участие в проекти

Ас. Анна Георгиева участва в реализацията на два проекта по европейски учебни програми както следва:

- „Студентски практики” по ОП „Развитие на човешките ресурси” 2013 – 2014 г.
- „Студентски практики – Фаза 1” по ОП Наука и образование за интелигентен растеж” 2014 – 2020 г.

Кандидатката е декларирала научно ръководство на 7 студенти при участие в научни форуми и публикации.

6. Критични бележки

Научната продукция на кандидатката през 2017 г. включва 23 научни публикации, които създава впечатление за предконкурсна публикационна свръхактивност и възможности за тематична повторемост на съдържание.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В настоящия конкурс за присъждане на академичното длъжност „доцент” участва като единствен кандидат преподавател ас. Анна Петрова Георгиева, доктор. Оценката на научната продукция и учебната дейност на кандидатката показва: съответствие с наукометричните критерии на МУ - Варна; приносен характер на представените научни трудове; резултати с научна и практическа стойност; висока учебна натовареност; публикувани монографични трудове, учебници и учебни помагала, участие в научни проекти.

В съответствие с постановките на „Закона за развитие на академичния състав в Република България” и Правилника за развитие на Академичния състав на МУ- Варна, препоръчвам на членовете на Научното жури да присъди на асистент Анна Петрова Георгиева, доктор в Катедра „Здравни грижи” при Факултет „Обществено здравеопазване” на МУ – Варна академичната длъжност „доцент” в област на висше образование 7 „Здравеопазване и спорт”, професионално направление 7.4. „Обществено здраве” и специалност „Управление на здравните грижи” за нуждите на ФОЗ, Катедра „Здравни грижи” при МУ – Варна.

27.04.2018

София

Рецензент:

Проф. д-р К. Чамов, дм